

findes i Jylland. — Endelig er *Kravetrappen* (*Otis Macqueni*), der har hjemme i Vestasien fra Bengalen til det kaspiske Hav, én Gang skudt i Danmark, nemlig ved Flensborg (1843); 1847 blev et Stykke ogsaa skudt paa Gotland, men ellers kjendes denne Fugl ikke fra Norden.

Fremdeles har man hos os truffet den smukke *Braksvale* eller *Sandhøne* (*Glareola pratincola*). Den har sit Hjem i alle Lande omkring Middelhavet og det sorte Hav, samt i den ungarske Del af Donaudalen og langs Volga. Fra Ruslands og Sibiriens Stepper trækker den først i April til Middelhavslandene; allerede ved Neusiedler See yngler den, men talrigere i Mellemungarn og allertalrigst ved Søerne i Sydrusland og Mellesibirien. Den er kun én Gang fundet i Danmark, nemlig ved Ulf-hale paa Møen (1831)*. — Og end videre *den europæiske Triel* (*Oedionemus crepitans*) fra Sydeuropa, Nordafrika og Vestasien, hvor den opholder sig i Ørkener eller steppelignende Egne, og hvor den mest færes om Natten, saa at Brehm endog kalder den „en natlig Trappe.“ Den er temmelig almindelig i Tyskland, hvor den til Opholdssted helst vælger øde Sandsletter, store Brakmarker o. s. v., og den yngler endog i Nordtyskland. Den er bleven skudt paa Vestkysten af Bornholm (1818)**) samt i Stevns (1881).

Til disse Steppefugle i vort Land maa endelig føjes en Art, hvis Forekomst her kun har været omtalt i Dagbladene. Det er *den afrikanske Orkenløber* (*Cursorius isabellinus*), der har sit Hjem i Nordafrika lige fra det røde Hav til de canariske Øer, hvor den holder sig til de mest øde og uhyggelige Egne. Et Stykke af den er skudt i Danmark i November 1881, nemlig ved Trælde nær Fredericia. Skjønt denne Fugl af og til ogsaa er jagtaget i det øvrige Europa, er det dog ret mærkeligt, at ogsaa den har naaet Danmark. Det er for Resten en stadselig Fugl med smækker Krop samt lange Vinger og Ben. Den er isabellagul, men dog noget rødligere paa Overkroppen; Baghovedet er blaaagt, og en hvid og en sort Stribe gaar fra Øjet over i en trekantet Nakkeplet. Som alle andre Steppefugle løber denne Fugl udmærket, endda saa pilsnart, at det ser ud, som om den ved usynlig Kraft blev drevet hen over Jorden; thi Benenes hurtige Bevægelser gjøre dem ligesaa usynlige som et Egen i et hurtigt rullende Hjul.

Naar man lægger Mærke til de her givne Aar, i hvilke man har truffet de sjældne Gjæster, vi nævne, vil man finde, at den her omtalte Del af Fuglefaunaen for de fleste Arters Vedkommende er truffet i forholdsvis kort Tid, og det er vel utvivlsomt, at man efterhaanden vil træffe adskillige flere sjældne Arter endnu. Det gjælder kun om, at man har den rette Opmærksomhed henvendt derpaa, og særlig, at vort zoologiske Museum ogsaa i denne Retning arbejder hen imod det, der er dets nærmeste Opgave.

A. Feddersen.

Folkemængden i Grækenland. Efter den sidste Folketælling, som foretoges 1879, havde Grækenland omtrent 1,700,000 Indbyggere (officiel Opgivelse: 1,677,478), hvilket var en Forøgelse med 220,000 eller 15,2 pCt. siden 1870 medens Tilvæksten i de ni foregaaende Aar fra 1861 til 1870 kun havde været 120,000 eller 9,2 pCt. Vil man derimod tage et ældre Tidspunkt til Sammenligning og gaa til 1830, d. v. s. lige efter den ødelæggende Frihedskrig, vil man finde, at Grækenlands Folkemængde, som den Gang kun var omtrent 650,000, i Løbet af disse 50 Aar er bleven mere end fordoblet; nemlig til 1,430,000, naar de joniske Øers Befolkning fraregnes. Dette maa jo gjøres, for at Sammenligningen kan blive rigtig, eftersom de nævnte Øer først tilknyttedes 1864. For et Aars Tid siden er der ved Tilknytningen af største Delen af Thessalien og af den østlige Strimmel af Epirus, hvilke Landskaber Tyrkiet har maattet afstaa i Henhold til Freden i Berlin, kommet en væsentlig Forøgelse saa vel af Landets Størrelse (fra 900 til 1150 Flademile) som af Folkemængden (med henvend 400,000), saa at Kongeriget

Grækenland nu har omtrent 100,000 Indb. flere end Kongeriget Danmsk. Tænker man sig det fremdeles udvidet til sine nationale Grænser imod Nord, altsaa med Epirus og Mæcedonien, samt med Kreta og de større Øer i det ægæiske Hav, vil dets Folkemængde vel naa op over 3 Millioner, altsaa langt mere end Danmark kunde vinde ved en lignende Udvidelse til sin nationale Grænse mod Syd. Derimod vilde det selv derved langt fra have naaet den Folkemængde, det havde i sin blomstrende Tid, d. v. s. Oldtiden, da Attika alene havde 1/2 Mill. Indb. og Lakonien med Messenien lige saa mange, og da Byen Korinth regnes at have haft 200,000 Indb.

Fordeles Folkemængden efter de geografiske Hovedafsnit, finder man, at

Peloponnes har	700,000 Indb.
Livadien med Erbøa	525,000 —
Thessalien	400,000 —
De joniske Øer	250,000 —
De andre Øer	175,000 —

Af større Byer har Grækenland kun faa; men Athen, som for 50 Aar siden kun havde mellem 10 — og 12,000 Indb., er dog nu voxet op til næsten 70,000, og naar Havnestaden Piræus medregnes, har den lidt over 90,000 (Kjøbenhavn Indbyggertal 1769) imod 56,000 i Aaret 1870, og har altsaa hatt en Tilvæxt af 50 pCt. i 9 Aar. Fremdeles har Patras 35,000, Hermupolis paa Syra 24,000, Korfu og Zante mellem 16 og 20,000; men Sparta kun 12,000, Korinth knap 8000 og Theben 6000.

Emil Eltherling.

Wrangels Ø. Mandskabet paa den amerikanske Hvalfanger „Belvedere“ har i den forløbne Sommer besøgt Wrangels Ø nord for Beringsstrædet. Dette Besøg vilde for et Par Aar siden være bleven betragtet som en geografisk Begivenhed; thi næppe nok har noget andet Land af en tilsvarende Størrelse voldt Geograferne saa megen Møje som denne lille arktiske Ø. Allerede i det 17de Aarhundrede, da Kosakker og Jægere omsejlede Nordøst-Sibirien, udbredtes Rygter om, at et ukjendt og stort Polarland fandtes nord for Kap Jakan; paa Kaartet, der ledsager Strahlenbergs*) slette, men en Gang meget læste Værk, er denne Ø tegnet som et langstrakt og stort Land, og senere, igjennem hele det 18de Aarhundrede, gjentoges Rygterne af Sannikof, Andrejef og andre rejsende, ja selv Cook**) sluttede af Fuglenes Flugt nord fra mod Sibirien, at der maatte findes et ukjendt Polarland i disse Egne. Men det var dog først efter Kotzebues Togt 1815—18, at den russiske Regering søgte at komme til Klarhed over de derværende geografiske Forhold og afsendte Marineløjtn. Wrangel paa en fireaarig Expedition til de østlige Dele af det sibiriske Ishav***). Hans Rejser foretoges paa Hundeslæder, og det var første Gang, at dette vigtige Rejsmiddel benyttedes i stor Stil ved arktiske Foretagender. I Følge Instruxen skulde Wrangel kaartlægge Kysten fra Kolymaflodens Munding til Kap Sjelagskøj og derfra foretage Rejser ud i Polarhavet for at opdage et beboet Polarland, som efter Tjukthjernes Udsagn skulde findes dér i ringe Afstand†). Wrangel opdagede dog ikke Øen; paa Grund af Vaager (Polynjer) og Tyndis kunde han ikke trænge dybt nok ind i Polarhavet, ja ikke engang fra Kap Jakan, der kun ligger 20 geografiske Mile fra Øens bjærgfulde Sydkyst, lykkedes det ham at opdage mindste Spor af det nye Land, og for dettes Vedkommende blev det eneste Resultat af hans Rejse, at han paa sit Kaart over det sibiriske Ishav indtegnede et Bjærg i den angivne Retning, „synligt fra Kap Jakan paa klare Sommerdage“. Men selv denne svage og usikre Antydning forsvandt i den følgende Tid helt af vore kartografiske Arbejder, og det var først under det store Franklins-Røre i Midten af Aarhundredet, at der skulde kastes nyt Lys over Spørgs-

*) Strahlenberg. Das nord-und ostl. Theil von Europa und Asia. Stockh.-Im. 1730.

**) Cook and King. Voyage to the Pacific Ocean. London. 1784. S. 460.

†) Wrangel. Reise längs der Nordküste von Sibirien und auf dem Eismeer.

§) Wrangel. Reise o. s. v. 1ster Th. S. 120.

*) N. Kjerbølling I. o. S. 432.

**) N. Kjerbølling I. o. S. 440.

maalet. I Avgust Maaned 1849 opdagede Kaptajn Kellett med Skibene „Herald“ og „Plover“ først Heraldbanken (paa 7 Favne Vand) og nogle Dage derefter, den 17de Avgust, den høje Heraldso. Under en Landgang her saa han imod Vest i en Afstand af 60 eng. Mile, et højt og vidtstrakt Land, som han gav Navnet Ploverø*). Der hersker nu ikke længer nogen Tvivl om, at denne Ø var Wrangels Land; men ved en senere Misforstaaelse indførtes den paa Admiralitetskaartet som en ubetydelig Holm sydvest for Heraldsoen, skjønt en saadan Holm, hvad den amerikanske Admiral Rodgers senere paaviste, slet ikke er til**). Rodgers-Expeditionen 1855 førte forøvrigt ikke til nye Oplysninger om Landet, og det var først i Aaret 1867, at den amerikanske Hvalfanger Kaptajn Long, under et flygtigt Kryds ind i det sibiriske Polarhav, skulde opdage Landets sydlige Kyster***). Han sejlede langs med det i en Afstand af 15 til 18 eng. Mile, gav de mest fremspringende Punkter Navne og mente med Lethed at kunne have naaet helt ind til Øen, da der kun var liden Is. Long kaldte den nyopdagede kyst Wrangels Land, og efter en ret varm Fejde mellem Petermann og Akademikeren v. Baer†) beholdt Øen dette Navn. I den allernyeste Tid har den bekjendte Sibiriefarers Kaptajn Dallmann af Bremen paastaet at have gjort Landgang paa Øen et Aar tidligere, end Long saa den paa sit Kryds om Bord paa „Nile“; men af mange urigtige Enkeltheder, som vi ikke her kunne omtale nærmere, synes det at fremgaa, at Dallmanns Paastand er ugrundet††). — Endnu i Sextiernes optraadte Petermann med den Gising, at Wrangels Land muligvis var den sydligst udløbende Spids af Nordgrønland, som altsaa skulde strække sig tværs over Polen, og det blev snart almindeligt at betegne Landets Vestkyst som et passende Udgangspunkt for store arktiske Foretagender. Dette skulde dog først praktisk blive forsøgt 1879, da den uheldige Jeannette-Expedition valgte Havet omkring Øen til sit Udgangspunkt. Alligevel naaede De Long ikke ind under Kysten, og først Rednings-Expeditionerne paa Toldkrydseren „Corwin“ (Kapt. Hooper) og Damperen „Rodgers“ (Kapt. Berry) lykkedes det i Sommeren 1881 at lande paa Øen. Kapt. Berry og en Del af „Rodgers“ øvrige Mandskab foretog en grundig Afsøgning af den. Medens to Baade-expeditioner paa det nærmeste omsejlede Kysterne, trængte Berry selv frem til et 2500 Fod højt Bjærg i det Indre, hvorfra han kunde overskue det forholdsvis ubetydelige Land, der ingen Sinds vil faa nogen Betydning for den arktiske Granskning i disse Egne. Øen strækker sig kun over lidt over 2 Længdegrader fra 178° v. L. for Gr. til 179° 8', og den er ikke meget større end Fyen. Den er bjærgrig, Granit-, og Skifermasser danne Grundlaget i dens Bygning og træde hyppig frem til Overfladen. Plantevæxten er yderst ringe, og Nordamerikanerne undrede sig meget over dens Fattigdom paa arktisk Dyrchiv†††). De store Fugleflokke, der passerede „Vegas“ Vinterkvarter i Koliutjimbugten, kunne derfor næppe have deres Sommerlejr paa Wrangels Ø, men paa et endnu fjærrere, hidtil ukjendt arktisk Land nord for Beringsstrædet.

P. Lauridsen.

Roudaires Plan forkastet. Det har vakt stor Opsigt i Frankrig, at den af Freycinet nedsatte Kommission om Roudaires Plan har forkastet den, i det den siger, at den visselig anerkjender Forfatterens Mod og Udholdenhed; men tillige, at den dog maa fraraade Regeringen at gaa ind paa de store Udgifter, der ikke vilde svare til de Resultater, som man kan vente at naa. I Følge Roudaires Udregninger skulde det hele koste 75 Millioner Frank; men Kommissionen mener, at det vil koste 10 Gange saa meget. Kommissionen er rigtignok af den Mening, at et „Indrehav“ vilde forbedre Klimatet og fremkalde Frugtbarhed paa Ste-

*) Kellets Voyage of H. M. S. Herald, 1845—51. London, 1853.

**) Behrings Sea and Arctic Ocean. U. S. Navy, 1868.

***) Petermanns Mittheilungen, 1868.

†) v. Baer. Das neuentdeckte Wrangells-Land. Dorpat, 1865.

††) Deutsche Geogr. Blätter, 1881. I. Proceedings of the R. G. S. 1882.

†††) Petermanns Mittheilungen, 1882.

††††) New York Herald for d. 14de, 17de og 18de Nvbr. 1881.

der, der nu ere ufrugtbare; men Udbyttet af dette vilde dog ikke staa i Forhold til Udgifterne. Der er imidlertid ingen Tvivl om, at Sagen slet ikke er færdig hermed, og *Lesseps* har i en kraftig Skrivelse til Ministeriet taget Ordet til Forsvar for Planen.

S. B. Thrige.

Madagaskar, der tilligemed Borneo og Ny Guinea hører til Jordens største Oer, i det den har en Størrelse af 13,000 [3] Mile, har allerede fra gammel Tid for en Del staaet under fransk Indflydelse. Den regnes at have 4 Mill. Indbyggere, hvoraf 1 Mill. ere Hovaer; paa den østlige Side bo Malgasjer, der ligne Malajer, og imod Nordvest Sakalaver, der skulde være en Blanding af Malgasjer, Kafere og Arabere. Allerede 1642 fik Frankrig Suveræniteten over hele Madagaskar, der den Gang gik under Navnet Dauphinens Ø. Efter forskellige Tildragelser tilintetgjorde Engleskmændene under Krigene med Napoleon den første de franske Etablissementer paa Øen; men 1814 godkjendes atter dens franske Suverænitet. Omtrent ved dette sidste Tidspunkt bragte en hovaisk Høvding ved Navn Radama den første en stor Del af Madagaskar under sin Myndighed. Franskmanden Jean Laborde, der som skibbruden kom i Land paa Øen, lærte de indfødte adskiligt af den evropæiske Civilisation og fik saa stor Indflydelse paa Radamas Enke, at hun lod ham opdrage hendes Søn, Radama den anden; 1861 sendte ogsaa denne sidste en anden Franskmand, der var blevet hans Ven, til Napoleon den tredje, for at afslutte en Overenskomst med Frankrig. 1862 afsluttedes denne Overenskomst, hvorved Franskmandene opgave deres Rettigheder paa Øen til Radama den anden som Konge paa Madagaskar. 1831 have Franskmandene indtaget nogle Smaaøer langs den østlige og nordøstlige Side af Madagaskar, nemlig Sainte Marie, Nossi Be, Nossi Kumba, Nossi Fali og Nossi Mitsiu („Nossi“ er et malgasjisk Ord, der betyder Ø), og 1843 have de plantet deres Flag paa Mayotte, som hører til de i Nærheden liggende Comorer. Efter Radama den andens Død 1863 have forskellige Regenter fulgt hverandre paa Øen; men Franskmandene vedbleve at have stor Indflydelse dér, og som man véd, plejes der nu Forhandlinger om Øens Stilling i Forhold til Frankrig.

J. Rung.

Luraygrotten i Virginien. Adskillige Steder i Verden findes der Grotter, som udmærke sig ved at indeholde en Mængde Drypsten (Stalaktit), der har antaget de forunderligste Former. Et stort Exempel herpaa er i Evropa Adelsbergergrotten, ikke langt fra Triest, og et andet endnu mere stort Exempel er Mammutgrotten i Kentucky. „Smithsonian Institute“ har nylig offentliggjort en videnskabelig Beskrivelse af en nordamerikansk Drypstensgrotte, der findes ved Luray i Virginien og som er endnu større end Mammutgrotten. Den dannes af en vældig Forgaard, hvorfra der til alle Sider udgaar en Mængde mindre Grotter, alle opfyldte med Drypsten, og som kaldes „Katedralen“, „Teatret“, „Kæmpehallen“ o. s. fr. og hvori der findes en Trone, et Orgel, o. s. v., alt af Drypsten. Til de mærkeligste Fremtoninger i Luraygrotten hører en 30 Alen høj og hul Drypstensøjle, op igjennem hvilken man kan gaa; oven for den ligger atter et stort Rum, hvori der er en Mængde Drypsten.

Valdemar Schmidt.

Dansk Pottemageri. Imellem de forskellige Arter af Værkflid hos os plejer man i Geografierne at fremhæve Tilvirkningen af Lervarer, og en stor Mængde af de Forfattere, der have skrevet om Danmarks Geografi, have særlig dvælet ved Tilvirkningen af Jydepotter, saaledes f. Ex. *Pontoppidan*, *Begtrup*, *Thaarup*, *Bergsøe*, *Trap* o. s. v. I forrige Aar udgav Kammerherre *F. Schested*, nærmest som et Tillæg til sit storslaaede Værk om Oldsager fra Egnen ved Broholm, ogsaa et lille Skrift om denne Tilvirkning*), og nu har Sekretæren ved Industriforeningen i Kjøbenhavn, *Kand. jur. C. Nyrop*, der har meddelt saa mange værdifulde Oplysninger om dansk Værkflid, i „Industriforeningens Maanedsskrift“**),

*) Jydepotteindustrien. Kjøbenhavn 1881.

**) 17de Aargang. 1882. S. 147 o. flg. (ogsaa i Særtryk med flere Tilføjelser).